

Repertoriul ÎN PRACTICA TEATRELOR

S

tagiunea 1963—1964 va fi o stagiune deosebită prin semnificația ei: teatrele vor întâmpina sărbătorirea aniversării a 20 de ani de la eliberarea patriei noastre, prin realizări care vor fi expresia nivelului de dezvoltare al artei teatrale românești. Stagiunea trebuie să reflecte, așadar, măsura forțelor noastre artistice și perspectivele lor de dezvoltare.

Înainte de a analiza proiectele viitorului repertoriu, considerăm necesar să examinăm succint trăsăturile importante, caracteristice, ale repertoriului teatrelor în stagiunea 1962—1963.

Trebuie, în primul rând, relevată orientarea mai fermă a unor teatre spre promovarea unui repertoriu contemporan, axat într-o bună măsură pe dramaturgia originală. În stagiunea care s-a încheiat, teatrele noastre au reprezentat un număr de 22 de premiere pe țară cu piese noi românești, care înfățișează aspecte actuale ale vieții poporului nostru. Dintre acestea, se pot cita: *Steaua polară* de Sergiu Fărcășan, *Febre de Horia Lovinescu, Adam și Eva* de Aurel Baranga, *Băiat bun, dar... cu lipsuri* de Nicuță Tănase, *Ancheta* de Al. Voitin, *Accidentul* de Maria Földes, *O felie de lună* de Aurel Storin, *Grădina cu trandafiri* de Andi Andrieș, *Acuzarea apără* de Ștefan Berciu, *Corabia cu un singur pasager* de Dan Tărchilă și *O singură viață* de I. Hristea.

În afara acestor premiere pe țară cu piese românești noi, realizate în majoritatea lor pe scenele teatrelor din Capitală, o serie de teatre din regiuni ca: Teatrul Național din Cluj, Teatrul Național din Iași, Teatrele de Stat din Timișoara, Brăila, Ploiești, Bacău, Botoșani, Constanța, Piatra Neamț au izbutit să valorifice prin spectacole interesante, atrăgătoare, un repertoriu contemporan, care s-a bucurat de caldă azeziune a publicului spectator.

Îmbucurător este faptul că o serie de piese românești contemporane au putut fi programate cu preponderență în repertoriile săptămânale ale multor teatre. Astfel, în cursul primelor două trimestre ale stagiunii, următoarele piese românești au înregistrat un număr apreciabil de spectacole:

PJA 1249/7

Îndrăzneala de Gh. Vlad a fost programată de 54 de ori la Teatrul de Stat din Sibiu, de 40 de ori la Teatrul de Stat din Botoșani, de 37 de ori la Teatrul de Stat din Ploiești.

Febre de Horia Lovinescu a fost programată de 42 de ori la Teatrul Național „I. L. Caragiale“.

Nuntă la castel de Sütő Andras a fost reprezentată de 56 de ori la Teatrul de Stat din Petroșeni.

Dacă vei fi întrebat de Dorel Dorian, de 35 de ori la Teatrul de Stat din Tg. Mureș.

O felie de lună de Aurel Storin, de 70 de ori la Teatrul pentru Tineret și Copii.

Băiat bun, dar... cu lipsuri de Nicuță Tănase a fost programat de 60 de ori la Teatrul Muncitoresc C.F.R.

Corabia cu un singur pasager de Dan Tărchilă, de 37 de ori la Teatrul de Stat din Timișoara.

Tot printre aceste teatre se pot găsi acele exemple care ilustrează o urmărire consecventă a planului de premiere realizat, față de cel inițial: Teatrul Național din Iași, Teatrul de Stat din Brăila, Teatrul de Stat din Timișoara.

Aceste aspecte arată că o justă politică de repertoriu favorizează o bună desfășurare a activității teatrului, pe baza unei unități depline între cele trei aspecte fundamentale ale sale:

- promovarea unui conținut de idei contemporane;
- ridicarea artei scenice la un cît mai înalt nivel artistic;
- atragerea maselor de spectatori.

Desfășurarea stagiunii trecute evidențiază, din păcate, și faptul că în viața noastră teatrală se mai resimt încă multe practici învechite. Mai sînt teatre care duc încă o muncă îngustă și formală în ce privește promovarea pieselor românești și programarea lor săptămînală. Teatrul Regional București, de pildă, n-a putut realiza în acest an nici o premieră cu o piesă românească contemporană. De asemenea, teatrul nu a realizat din repertoriul pe care și l-a propus inițial decît două premiere. Teatrul „C. I. Nottara“ a realizat o singură premieră cu o piesă românească pe cele două scene ale sale.

Alte teatre au făcut pe parcursul stagiunii schimbări însemnate, și nu după criterii principiale, în repertoriul inițial. Astfel, în repertoriul Teatrului de Stat din Arad, în locul a trei piese contemporane: *Dacă vei fi întrebat* de Dorel Dorian, *Poveste din Irkutsk* de A. Arbuzov și *Surorile Boga* de Horia Lovinescu, au apărut două piese clasice și o singură piesă contemporană — *Adam și Eva* de Aurel Baranga. De asemenea, și Teatrele de Stat din Birlad, Brașov, Petroșeni, Piatra-Neamț, Sf. Gheorghe, Tg. Mureș au operat schimbări care au redus considerabil repertoriul contemporan.

Politica de repertoriu a unor teatre a fost, de asemenea, deficitară și în ce privește modul în care au înțeles să programeze în repertoriul curent piesele românești contemporane.

Astfel, Teatrul Regional București, care — după cum am arătat — nu a avut în stagiunea trecută nici o premieră cu o piesă românească, n-a programat la sediu piesa *Îndrăzneala* de Gh. Vlad, care a prilejuit teatrului un succes artistic important, decît de șapte ori în cursul a două trimestre. Tot în cursul a două trimestre ale stagiunii, Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra“ a jucat de patru ori *Passacaglia* de Titus Popovici, de 20 de ori *O singură viață* de I. Hristea, în timp ce *Menajeria de sticlă* de Tennessee Williams a fost reprezentată de 91 de ori. Faptul este cu atît mai de neînțeles cu cît indicele de folosire a sălii a fost, în acest timp, la spectacolul *Menajeria de sticlă* foarte scăzut. La Teatrul de Stat din Arad, cele două piese românești: *Siciliana* și *Îndrăzneala*, pe care alte teatre au putut să le programeze masiv, nu întrunesc, tot pe parcursul primelor șase luni ale stagiunii, decît 24 de spectacole, în timp ce piesa *Ce înseamnă să fii onest* este programată de 42 de ori.

Toate aceste aspecte negative arată lipsa de răspundere a unora din conducătorii teatrelor, care n-au înțeles pe deplin că sînt chemați să traducă în viață politica partidului și a statului nostru, de educare a maselor de spectatori în spiritul ideilor socialismului.

Să trecem acum la analiza proiectelor de repertoriu pentru stagiunea 1963—1964.

Un aspect pozitiv îl constituie prezența (uneori la cîte două sau trei teatre) a unor piese românești a căror valoare a fost confirmată de reprezentarea lor pe

noastre noastre: *Passacaglia* de Titus Popovici (Teatrele de Stat din Sibiu și Constanța); *Citadela sfărmată* de Horia Lovinescu (Teatrul Național din Cluj, Teatrele de Stat din Baia-Mare și Bacău); *Surorile Boga* (Teatrul de Stat din Arad, Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe); *Ferestre deschise* de Paul Everac (Teatrul Național din Cluj, Teatrele de Stat din Baia-Mare și Bacău, Teatrul „C. I. Nottara“); *Dacă vei fi întrebat* de Dorel Dorian (Teatrul de Stat din Constanța); *Secunda 58* (Teatrul de Stat din Birlad); *Ziariștii* de Al. Mirodan (Teatrul de Stat din Turda).

Și în ce privește repartitia lucrărilor originale jucate în premieră în stagiunea 1962—1963, este de remarcat prezența pieselor: *Steaua polară* de Sergiu Fărcășan la Teatrul Național din Iași, Teatrul Maghiar de Stat din Cluj, Teatrul de Stat din Tg. Mureș; *Febre* de Horia Lovinescu la Teatrul de Stat din Brăila; *Ancheta* de Al. Voitin la Teatrul de Stat din Reșița, Teatrul de Stat din Petroșeni, Teatrul German de Stat din Timișoara; *Băiat bun, dar... cu lipsuri* de Nicuță Tănase la Teatrele de Stat din Brăila și Turda; *Acuzarea apără* de Șt. Berciu la Teatrele de Stat din Brașov și Turda, Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara. Este păcat că o serie de teatre ca: Teatrul Regional București, Teatrele de Stat din Arad, Pitești, Tg. Mureș, Ploiești, Brașov, Petroșeni nu s-au orientat și ele spre includerea în repertoriu a unor asemenea piese.

Printre cele 30 de piese noi, propuse de teatre pentru stagiunea 1963—1964, se numără piesele unor autori cunoscuți: *Intr-o zi a-nceput să meargă* de Paul Everac (Teatrul Național „I. L. Caragiale“); *Șapte băieți* de Dorel Dorian (Teatrul pentru Tineret și Copii); *De la mărul lui Adam la cap de Gh. Vlad* (Teatrul Regional București); *Șeful sectorului suflute* de Al. Mirodan (Teatrul de Comedie); *Sfinta nemulțumire* de Titus Popovici (Teatrul de Comedie).

În proiectele de repertoriu, alături de piesele românești, figurează și o serie de piese valoroase din literatura țărilor socialiste: *Ruptura* de Boris Lavreniev (Teatrul Național din Cluj); *Orologiul Kremlinului*, *Omul cu arma*, *A treia, patetica* de Pogodin (Teatrul pentru Tineret și Copii, Teatrul Maghiar de Stat din Cluj, Teatrul de Stat din Galați); *Al patrulea* de K. Simonov (Teatrul Național din Craiova); *Jurnalul unei femei* de K. Finn (Teatrul Muncitoresc C.F.R.); *Salonul* de S. Alioșin (Teatrul de Stat din Birlad); *Ncmții* de Leon Kruczowski (Teatrul de Stat din Sibiu — secția germană); *Șvejk în cel de-al II-lea război mondial*, *Mutter Courage*, *Viziunile Simonei Machard* (Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe, Teatrul Evreiesc de Stat din București, Teatrul de Stat din Tg. Mureș și altele).

De asemenea, în proiectele de repertoriu ale teatrelor figurează 21 de titluri de piese occidentale, dintre care unele nereprezentate încă pînă acum: *In lumea apelor* de Aldo Nicolai (Teatrul „C. I. Nottara“), *Thomas Becket* de Jean Anouilh (Teatrul Național „I. L. Caragiale“) și altele.

Piese clasice românești și cele din repertoriul universal sînt în general bine reprezentate în proiectele de repertoriu ale teatrelor. Și printre piesele din repertoriul universal figurează piese care n-au mai fost încă reprezentate pînă acum.

Aspectele pozitive ale proiectelor de repertoriu se datoresc, într-o bună măsură, unor teatre ca: Teatrul Național din Cluj, Teatrul Național din Iași, Teatrul de Comedie, Teatrul pentru Tineret și Copii, Teatrul de Stat din Brașov, Teatrul de Stat din Timișoara, Teatrul de Stat din Brăila, Teatrul de Stat din Ploiești, Teatrul de Stat din Piatra-Neamț, Teatrul de Stat din Sibiu, Teatrul Maghiar de Stat din Cluj, Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe, ale căror proiecte au la bază un țel artistic limpede exprimat.

Astfel, printre cele opt piese propuse de Teatrul Național din Cluj drept premerele viitoarei sale stagiuni, se află în primul rînd trei piese românești, fiecare dintre ele prezentînd un aspect interesant al actualității noastre. Reprezentarea piesei *Citadela sfărmată* de Horia Lovinescu va putea prilejiui Teatrului Național din Cluj un succes. Trebuie adăugat și faptul că această piesă a lui Horia Lovinescu, care este indiscutabil una din cele mai valoroase lucrări dramatice ale noastre, nu a fost suficient de valorificată de către teatrele noastre și deci, și din acest punct de vedere, programarea ei la unul din teatrele noastre naționale este bine venită. *Ferestre deschise* de Paul Everac, în care este înfățișat, prin aspecte interesante, procesul de industrializare a țării noastre, s-a impus ca una din lucrările noastre izbutite. În repertoriul teatrului mai sînt programate: o premieră pe țară cu o piesă românească contemporană și *Act venețian* de Camil Petrescu, încă nereprezentată pe scenele noastre după Eliberare. Prin programarea celor trei piese românești contemporane se vede clar tendința teatrului de a înfățișa spectatorilor săi as-

pecte importante și variate din realitatea noastră contemporană. În al doilea rând, această intenție se cuplează foarte bine cu alta: aceea de a îmbina reprezentarea unor piese care și-au dovedit viabilitatea și valoarea cu promovarea unor piese noi.

Ruptura de Boris Lavreniev inseamnă, de asemenea, o bună alegere din patrimoniul literaturii sovietice, o piesă de mare valoare, pătrunsă de un nobil elan revoluționar. *Casa inimilor sfărimate* este una din cele mai valoroase piese ale lui Bernard Shaw, care demască cu multă profunzime modul de viață burghez. Bine s-a orientat teatrul și în ce privește reprezentarea piesei *Visul unei nopți de vară*, care nu face parte din cele câteva 6—7 piese shakespeareene care tot fac ocolul teatrelor noastre de câțiva ani încoace.

De semnalat este, de asemenea, faptul că repertoriul Naționalului din Cluj capătă valoare și prin felul în care au fost programate reluările. Este instructiv exemplul pe care îl dă acest teatru. Prin ansamblul de premiere și reluări, el conține 15 piese românești, dintre care 11 piese contemporane, două clasice și două dintre cele două războaie. Dar nu este vorba numai de proporția numerică, foarte importantă și ea, după cum vom vedea, ci mai ales de valoarea lucrărilor prezentate în repertoriu. Printre autorii români (clasici și contemporani) figurează: Caragiale, Delavrancea, Victor Ion Popa, Mihail Sebastian, Horia Lovinescu, Aurel Baranga, Paul Everac și Eugen Barbu.

Acest repertoriu vădește un progres real al teatrului, care face efortul de a-și situa activitatea la nivelul exigențelor unui teatru național. Alcătuiind acest proiect interesant, teatrului îi revine datoria de a-l realiza în spiritul aceluiași exigențe.

Un repertoriu substanțial, din punct de vedere al conținutului de idei, al actualității lui și al valorii artistice, și, în același timp, armonios și echilibrat întocmit, îl conține proiectul Teatrului de Stat din Timișoara. Sint prevăzute trei piese românești contemporane din șase premiere: noua lucrare a lui Paul Everac *Într-o zi a-nceput să meargă*, care oglindește un aspect actual din lupta pentru afirmarea construcției socialiste; urmează *Citadela sfărmată* de Horia Lovinescu și *Comedia cu măști* de Dan Tărchiță. Pe aceasta din urmă, teatrul intenționează să o reprezinte în premieră pe țară.

Din literatura țărilor socialiste, teatrul a programat *Ocolul pământului în 80 de zile*, dramatizare de Kohout, după Jules Verne. Urmează apoi două tragedii shakespeareene: *Richard al III-lea* și *Romeo și Julieta*.

Acest repertoriu de premiere este bine încadrat, completat și susținut cu programul de reluări pe care și-l propune teatrul, și în care se află șapte piese românești, printre care: *Corabia cu un singur pasager* de Dan Tărchiță, *Matei Millo* de Mircea Ștefănescu, *Celebrul 702* de Al. Mirodan, *Fiițele* de Sidonia Drăgușanu, apoi *Năpasta* de I. L. Caragiale. Să sperăm că toate aceste piese vor fi realmente programate în decursul stagiunii. Din literatura țărilor socialiste: *Aristocrații* de Pogodin, *Dracul uitat* de I. Drda. Dintre clasici: Shakespeare, Racine și Shaw.

Teatrul Național din Iași este unul din puținele teatre care a programat piesa lui Sergiu Fărcășan *Steaua polară*, și este regretabil că la acest lucru nu s-au gândit și alte teatre, dintre acelea, de pildă, care au recurs cu ușurință la lucrări românești mai slabe, pe linia unei colaborări consecutive cu un autor. Ca și Teatrul de Stat din Timișoara, care și-a propus să continue colaborarea cu Dan Tărchiță, Naționalul din Iași își propune să realizeze, în premieră, o nouă piesă de Audi Andrieș. Foarte interesantă este, de asemenea, inițiativa teatrului de a reprezenta *Jocul ielelor* de Camil Petrescu, care n-a fost niciodată reprezentată.

Din dramaturgia clasică românească este programată *Răzvan și Vidra* de B. P. Hașdeu. Teatrul a înscris, de asemenea, în repertoriu piesa *Prima întâlnire* de Siftina. Din repertoriul clasic universal figurează *A 12-a noapte* de Shakespeare.

Este regretabil însă că ultimul punct al acestui valoros repertoriu prevede reprezentarea dramatizării lui Planchon după Dumas. Trei sau patru teatre au programat, fără nici o justificare, o dramatizare care, așa după cum a explicat Planchon, „nu există”, care reprezintă de fapt o polemică regizorală a acestuia cu unii confrăți de-ai săi și chiar cu propria lui manieră regizorală, și pe care este absurd să ne-o închipuim transpusă pe una din scenele teatrelor noastre.

Repertiile mai sus citate sînt de natură să stimuleze forțele creatoare ale teatrului, pentru că le dau posibilitatea unor frumoase realizări pe plan colectiv și individual.

Lucruri în bună măsură asemănătoare se pot spune și despre alte teatre care și-au întocmit cu grijă și atenție proiectele de repertoriu.

Din păcate, nu despre toate proiectele de repertoriu ale teatrelor se poate spune însă același lucru.

Pentru multe din teatrele noastre, munca de alcătuire a repertoriului este o muncă de campanie, lipsită de adâncime, care nu se desfășoară în mod permanent, pe tot parcursul stagiunii, așa cum ar fi firesc.

Ca urmare a acestei munci de campanie, o serie de teatre au alcătuit proiecte de repertoriu care oglindesc cu limpezime faptul că acestea nu au fost gândite după criterii precise și, din această pricină, nu au la bază o idee conducătoare, care să evidențieze în ce fel își va îndeplini teatrul funcția socială, culturală și estetică.

Este regretabil faptul că teatrele din Capitală nu se află în fruntea teatrelor citate la capitolul proiectelor valoroase sub toate aspectele. De fapt, numai Teatrul de Comedie, Teatrul pentru Tineret și Copii și, într-o măsură, Teatrul Național „I. L. Caragiale” au proiecte de repertoriu care pot alcătui un punct de pornire valabil. Repertoriul Teatrului Național „I. L. Caragiale” are, mai ales în ce privește compoziția structurii clasice a repertoriului, proiecte interesante, ca: *Nora*, *Fedra*, *Avarul* și *Nevestele vesele*. Sint de asemenea interesante proiectele pentru stagiunea 1964—1965 (*Oedip*, *Suflete moarte*, *Răzvan și Vidra*, *Pogoară iarna*, *Othello*, *Domnișoara Nastasia*). Teatrul Național și-a mai propus reprezentarea unei tragedii antice și în trecut, dar este regretabil că pînă acum acest gând n-a fost realizat.

Repertoriul Teatrului Național „I. L. Caragiale” este încă deficitar la capitolul dramaturgiei românești, teatrul neindicîndu-ne la cele două săli ale sale decît două titluri: *Eminescu* de Mircea Ștefănescu și *Intr-o zi a-nceput să meargă* de Paul Everac. Ar fi bine ca unul din cele două locuri să fie completat cu *Citadela sfărîmată* de Horia Lovinescu, care apare în programul pe stagiunea 1964—1965.

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” a programat cinci piese românești contemporane, ale căror perspective este de dorit să devină o certitudine. Se vor relua pentru repertoriul permanent al teatrului următoarele piese românești: *Passacaglia* de Titus Popovici, *Întoarcerea* de Mihai Beniuc, *Arul de triumf* de Aurel Baranga și *Dacă vei fi întrebât* de Dorel Dorian.

Din literatura sovietică teatrul își propune să reprezinte *Ploșnița* de V. Maiakovski.

Programarea *Orestiei* de Eschyl este de natură să completeze una din lacunele teatrelor din Capitală, care n-au realizat de multă vreme o piesă din literatura antică. Tot din literatura clasică se prevede reprezentarea unor opere importante: *Romeo și Julieta* de Shakespeare, *Școala calomniei* de Sheridan și *Hedda Gabler* de Ibsen.

Repertoriul Teatrului Muncitoresc C.F.R. este foarte discutabil. E greu de înțeles ce a determinat înscrierea pieselor *Pădurea împietrită* de R. Sherwood, *Petrică* de Shakespeare și *Poveste din West-Side* de A. Lawrence în repertoriul unui teatru situat în plin cartier muncitoresc.

Repertoriul Teatrului „C. I. Nottara” cuprinde două premiere românești. Numai că aceste premiere sînt sub semnul întrebării, deoarece nici una din piese nu este definitivată. Vizitoratul acesta a pus anul trecut teatrul în situația de a nu reprezenta decît o singură piesă originală.

În timp ce teatrul propune numai două piese românești contemporane, el vrea să realizeze trei premiere noi cu piese occidentale: *În lumea apelor* de Aldo Nicolai, *Musafir pe o planetă mică* de Gore Vidal și o dramatizare după un scenariu de film, *Hiroshima, dragostea mea*.

Aspectul cel mai surprinzător îl constituie însă faptul că teatrul își propune apoi să prezinte în premieră cinci piese clasice: *Oedip*, *Faust*, *Richard al III-lea*, *Profesorul de dans*, *Trei gemeni venețieni*, la care se mai adaugă și *Cei trei mușchetari* după Dumas.

Nu foarte departe de acest mod de a gândi repertoriul a fost și Teatrul de Stat din Oradea, cu cele două secții ale sale.

Din totalul de șapte titluri indicate la secția romînă, este programată o singură piesă românească contemporană și o piesă clasică, *Luceafărul* de B. Delavrancea. După aceea, urmează: *Umbra* de E. Svart, *O chestiune personală* de A. Stein, *Nud cu vioară* de N. Coward sau *Vizita bătrînei doamne* de Fr. Dürrenmatt, *Femeia îndărătnică* de Shakespeare sau *Tartuffe* de Molière.

După cum se vede, repertoriul rămîne total deficitar în ce privește dramaturgia originală contemporană.

Necorespunzător a fost întocmit și proiectul de repertoriu al Teatrului de Stat din Tg. Mureș la amîndouă secțiile, care își propun cîte o singură piesă romî-

nească contemporană, *Grădina cu trandafiri* de Andi Andrieș, la secția romină, și *Steaua polară* de Sergiu Fărcășan, la secția maghiară. Secția romină a mai programat și o piesă rominească dintre cele două războaie mondiale — *Tache, Ianke și Cadir*. Mai sînt și alte asemănări între cele două secții. De pildă, secția maghiară oscilează între *Henric al IV-lea* de Pirandello și *Don Carlos* de Schiller, iar secția romină, bătînd recordul în această privință, ezită între următoarele trei titluri : *Ocolul pămîntului în 80 de zile* după Jules Verne, dramatizare de Kohout, *Mașina de scris* de J. Cocteau și *Orfeu în infern* de Tennessee Williams.

O atenție deosebită trebuie dată și caracterului realist al proiectelor. Repertoriile unor teatre, privite numai din punct de vedere al valorii pieselor, par foarte bune, dar e clar că depășesc forțele artistice ale teatrului. De pildă, proiectul Teatrului de Stat din Piatra-Neamț cuprinde, în aceeași stagiune, *Răzvan și Vidra*, *Fintina turmelor* și *Discipolul diavolului*. La fel de puțin realiste par și alte proiecte, ca acela al Teatrului de Stat din Constanța, care a înscris *Regele Lear* de Shakespeare. Puțin realist ni se pare și noul repertoriu trimis de Teatrul de Stat din Pitești, care cuprinde trei piese foarte grele : *Maior Barbara* de Bernard Shaw, *Don Carlos* de Schiller și *Romeo și Julieta* de Shakespeare.

Din cele arătate mai sus reiese că multe teatre duc încă, în ce privește alcătuirea repertoriilor, o muncă îngustă, lipsită de perspectivă și elan creator. Din pricina faptului că nu toate acordă dramaturgiei naționale preponderența la care are dreptul pe scenele noastre, în proiectele de repertoriu pentru stagiunea 1963—1964, raportul între piesele rominești (contemporane, dintre cele două războaie și clasice) și piesele traduse din alte literaturi este cu totul nesatisfăcător.

Procentul mic de premiere cu piese rominești se datorează mai ales acelor teatre care n-au înscris în proiectele lor decît una sau două piese rominești : Teatrul Național „I. L. Caragiale“, Teatrul Muncitoresc C.F.R., Teatrul „C. I. Nottara“, Teatrul de Stat din Tg. Mureș — secțiile romină și maghiară, Teatrul de Stat din Botoșani, Teatrul de Stat din Oradea, Teatrul de Stat din Pitești. După cum se vede, este vorba cam de aceleași teatre care nici în stagiunea 1962—1963 n-au adus o contribuție corespunzătoare posibilităților lor în ceea ce privește promovarea pieselor rominești.

De aceea, așa cum s-a desprins și din concluziile recentei plenare lărgite a Consiliului teatrelor, proiectele de repertoriu ale multor teatre urmează să fie îmbunătățite substanțial.

Nu este deloc necesar ca repertoriul unui teatru să conțină în mod mecanic piese din toate compartimentele repertoriului, el trebuie să fie contemporan în conținut și nou în formă. Ceea ce interesează este *spiritul contemporan al repertoriului în ansamblul lui, adică unitatea concepției care a stat la baza alcătuirii lui*.

Alcătuirea repertoriului în funcție de înțelegerea justă și profundă a contemporaneității, de promovarea cu precădere a unui repertoriu național, care să aibă varietate, prin ideile pe care le promovează și expresia lor artistică, este de natură să înlăture vechile practici care se mai manifestă în activitatea unor teatre. Un astfel de repertoriu va fi atrăgător prin conținutul lui, prin ansamblul lui, prin unitatea lui artistică. Experiența pozitivă a multor teatre a demonstrat că trebuie respinsă total acea practică învechită a unor directori de teatre care sînt veșnic în goană după succese facile, și a căror politică de repertoriu constă în a stabili un echilibru între așa-zisele piese de public și cele așa-zise de prestigiu. Experiența de pînă acum ne-a arătat că a urmări un asemenea echilibru înseamnă, de fapt, a dezechilibra programul ideologico-artistic al teatrului. Acest pseudocriteriu de alcătuire a repertoriului a fost infirmat de nenumărate ori de cariera strălucită pe care multe piese rominești ca : *Ziariștii*, *Citadela sfărîmată*, *Mielul turbat*, *Prietena mea Pix*, *Secunda 58*, *Ferestre deschise*, *Îndrăzneala*, *Steaua polară* și altele au avut-o pe scenele teatrelor noastre.